

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-723319-III/13/AN

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 6. 03. 2013 r.

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi, które dotyczą zmiany warunków nabywania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, wprowadzonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 r. poz. 1548).

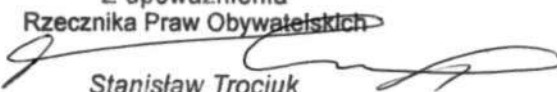
Przedmiotem skarg są przede wszystkim kwestie utraty dotychczasowych uprawnień do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, a także nowych warunków nabywania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zgodnie z art. 24 ust. 4. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. Na tej podstawie większość skarżących nabyła prawo do świadczenia pielęgnacyjnego bezterminowo (art. 17 ust 1 pkt 2 i 1a ustawy). Art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 r. poz. 1548) stanowi, że osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują prawo do tego świadczenia w dotychczasowej wysokości do dnia 30 czerwca 2013 r., a wydane na podstawie przepisów dotychczasowych decyzje o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasają z mocy prawa po upływie tego terminu.

Co prawda ustawodawca nałożył na organy właściwe obowiązek poinformowania, w terminie 2 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy, osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne na podstawie przepisów dotychczasowych o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujących od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, to jednak powyższa regulacja nasuwa zasadnicze wątpliwości w świetle konstytucyjnych standardów zasady zaufania do państwa i prawa oraz ochrony praw nabytych. Skarżący wskazują w szczególności na trudności życiowe,

związane z brakiem możliwości kontynuowania przez nich opieki nad osobami z orzeczeniem niepełnosprawności na czas nieokreślony. Osoby sprawujące taką opiekę często zmuszone były zrezygnować z kontynuowania zatrudnienia wobec konieczności udzielenia pełnej pomocy, w szczególności pielęgnacyjnej, ciężko choremu członkowi rodziny. Przy podejmowaniu tej decyzji zapewne miały na uwadze to, że państwo gwarantuje im pewien poziom bezpieczeństwa socjalnego poprzez przyznanie bezterminowego prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. W przypadku nie spełniania warunków uprawniających do nowych świadczeń osoby takie znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Dotyczyć ona będzie zarówno potrzeby zapewnienia innej opieki pielęgnacyjnej ciężko chorym członkom rodziny, jak też konieczności powrotu do aktywności zawodowej często po długim okresie jej niewykonywania. Dla wielu takich osób, zwłaszcza w starszym wieku, podjęcie zatrudnienia, przy obecnych realiach rynku pracy, może okazać się całkowicie nierealne. Ustawa, znacząco zawężając krąg osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, poza wprowadzeniem okresu dostosowawczego, nie przewiduje żadnych działań wspomagających osoby tracące dotychczasowe uprawnienia. Będą one zatem zmuszone korzystać ze wsparcia gwarantowanego bezrobotnym lub ze świadczeń pomocy społecznej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) - zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w tej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich